

AVALIK TEADE

CESR juhib emitentide ja investorite tähelepanu finantsaruandluse standardites lubatud alternatiividest rakendamiseks valitu selge ja läbipaistva avalikustamise olulisusele

Käesoleva teate eesmärk on tuletada Euroopa emitentidele meelde, kui oluline on kohaldatavates finantsaruandluse standardites lubatud alternatiivide kasutamise ja konkreetse IFRSi puudumisel kasutatava arvestuspõhimõtte selge ja läbipaistev avalikustamine. Käesolev teade on suunatud eeskätt Euroopa reguleeritud väärtpaberiturgudel kauplemisele võetud väärtpaberite emitentidele, kes koostavad konsolideeritud finantsaruandeid kooskõlas IFRSidega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt¹. Samas on eesmärk juhtida ka aruannete kasutaja tähelepanu asjaolule, et kõikide emitentide aruanded ei pruugi alati olla võrreldavad, kuivõrd nende koostamisel on lubatud kasutada erinevaid alternatiive ning teatud küsimustes puudub vastav IFRS üldse. Sellest lähtudes on investori seisukohast oluline aruandes toodud majandustulemuste ja finantstingimuste mõistmiseks arvestada aruandes avalikustatud emitendi poolt aruande koostamisel rakendatavate arvestuspõhimõtetega.

2003. aastast on Euroopa Komisjon võtnud vastu mitmeid EL-i määruseid, millega on jõustatud rahvusvahelised finantsaruandluse standardid (IAS/IFRS) ning olemasolevate ja varem jõustatud standardite muudatused. See jõustatud IFRSide õiguslik raamistik võimaldab kasutada emitentidel konsolideeritud finantsaruannete koostamisel erinevaid alternatiive. Käesolevas teates käsitletu on seega eriti oluline IFRSile ülemineku perioodil, mil aruande koostaja poolt kasutatavad alternatiivid mõjutavad finantsinformatsiooni esitusviisi ja ettevõtte tulemusi enim.

CESR rõhutab, et tuginedes IAS 1 Finantsaruannete esitamine punktidele 108 ja järgmised on emitendid kohustatud avalikustama aruandes kokkuvõtte selle olulistest arvestuspõhimõtetest. Nimetatud kohustus on väga oluline ja peab hõlmama kogu informatsiooni, mis annab investoritele selge ja tervikliku ülevaate erinevate allpool loetletud võimaluste kasutamisest, s.h nendest, mis tulenevad EL jõustamise protsessist. CESR on tuvastanud neli konkreetset situatsiooni, mil läbipaistval avalikustamisel on oluline tähendus, eriti kui IFRSse rakendatakse esmakordselt. Enamikel juhtudel on selleks 2005. aasta majandusaasta aruanne.²

1. Jõustatud IAS/IFRSid sisaldavad mitmeid alternatiive, s.h kahte või enamat kajastamise meetodite ja mõõtmise aluste alternatiivi, mille vahel valimine on eriti oluline IFRSide esmakordsel rakendamisel. Standardid hõlmavad spetsiifilisi avalikustamise nõudeid, mida tuleb alternatiivide kasutamisel järgida.
2. Hetkel on valdkondi, mida IFRSid ei käsitle (s.h teenuste kontsessiooni kokkulepete kajastamine, emisiooni õigused, vähemusosaluse müügioption...). Valitud arvestuspõhimõtte läbipaistev avalikustamine on finantsaruannete kasutajatele olulise

¹ Raamatupidamise aruande koostamisel rakendatavale arvestuspõhimõttele ja informatsiooni esitusviisile viite sõnastus on Euroopa Komisjoni ja ARC poolt heaks kiidetud (vt uudiseid ja ARC 30.11.2005 koosoleku kokkuvõtte projekti: http://europa.eu.int/comm/internal_market/accounting/news/index_en.htm)

² Finantsinspeksiooni poolne märkus: erinevalt enamikest Euroopa riikidest on Eesti reguleeritud väärtpaberiturul kauplemisele võetud emitendid koostanud aruandeid kooskõlas IFRSidega aastast 1998.

täiendusega (vt IAS 8 Arvestuspõhimõtted, raamatupidamislike hinnangute muudatused ja vead, punktid 10 ja järgmised).

3. Esineb olukordi, kus IAS/IFRSid ei ole EL-s rakendamiseks täielikult jõustatud. Taoline on hetkel olukord mõnede IAS 39 (Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine) punktide osas, mis on otseselt seotud portfelli riski maandamise arvestuspõhimõttega. Nimetatud punktid ei ole tulenevalt Euroopa Komisjoni määrusest nr 2086/2004 19.11.2004 (nn IAS 39 “carve out”³) EL-s kohustuslikuks kasutamiseks vastu võetud.
4. EL jõustamise protsessi tõttu on IASB poolt IFRSide välja andmise ja nende EL-s kohustusliku rakendamise vahel alati ajaline erinevus. Euroopa Komisjon informeeris hiljuti liikmesriike ettevõtete võimalusest lähtuda (ei ole kohustatud) EL ametlikus väljaandes Euroopa Liidu Teataja avalikustatud ja pärast bilansipäeva, kuid enne finantsaruannete allkirjastamise kuupäeva jõustunud määrustest, millega jõustatakse IFRSse. Taoline varajane rakendamine peab olema määruses ja vastavas IFRSis lubatud.

Kui emitendid otsustavad rakendada standardit enne, kui see õiguslikult jõustub (kui see on lubatud), on oluline, et nad ka standardi kasutamise asjaolu avalikustavad. Lisaks sellele sisaldab IAS 8 täiendavat avalikustamise nõuet emitentidele, kes ei ole rakendanud välja antud, kuid mitte veel kehtivat standardit või tõlgendust (IAS 8, punkt 30).

Lõpetuseks on oluline märkida, et käesolev CESRi teade ei muuda CESRi poolt avalikustatud 2003. aasta detsembri soovitus *“European Regulation on the Application of IFRS in 2005. Recommendation for Additional Guidance Regarding the Transition to IFRS”* (CESR/03-323e).

³ Viide Euroopa Komisjoni poolt 19.11.2004 avalikustatud FAQ-le, mis selgitab “carve out” tähendust ja ulatust